

WYMAGANIA EDUKACYJNE

HISTORIA

Zakres ocenianych treści i umiejętności kl.4

Rozdział I: Z historią na Ty

Uczeń:

- charakteryzuje nauki badające przeszłość;
- odróżnia historię rozumianą jako przeszłość od historii rozumianej jako nauka o dziejach;
- porównuje sposób zdobywania wiedzy przez historyka i archeologa;
- podaje przykłady różnego rodzaju źródeł historycznych;
- podaje przykłady różnego rodzaju pamiątek historycznych i wyjaśnia, dlaczego są one ważne;
- wskazuje tradycje rodzinne i opowiada o nich;
- sporządza drzewo genealogiczne najbliższych członków rodziny;
- wyjaśnia, czym jest patriotyzm i w jaki sposób należy go wyrażać;
- wskazuje lokalne zabytki i inne miejsca związane z dziejami regionu, np. pomniki;
- wyjaśnia, czym jest naród;
- opisuje polskie symbole;
- wymienia najważniejsze święta państwowe i narodowe;
- dostrzega związki przeszłości z współczesnością;
- chronologicznie układa epoki historyczne oraz wskazuje ich daty graniczne;
- umiejscawia epoki, wieki, wydarzenia na osi czasu;
- porządkuje chronologicznie różne daty;
- przypisuje określone wydarzenie historyczne do ery, epoki, wieku;
- oblicza upływ czasu między różnymi wydarzeniami, w tym na przełomie obu er;
- odczytuje informacje z osi czasu;
- zamienia cyfry arabskie na rzymskie;
- rozróżnia mapę od planu;
- charakteryzuje różnego rodzaju symbole kartograficzne i odczytuje informacje z mapy;
- wyjaśnia, dlaczego mapy są ważne w pracy historyków.

Rozdział II: Od Piastów do Jagiellonów

Uczeń:

- przedstawia legendy o początkach państwa polskiego;
- wyjaśnia znaczenie chrztu Polski;
- przedstawia najważniejsze dokonania Mieszka I;
- przedstawia najważniejsze dokonania Bolesława Chrobrego;
- przedstawia, kim był św. Wojciech i jaki był cel jego misji;
- opisuje przebieg i wyjaśnia znaczenie zjazdu gnieźnieńskiego;
- pokazuje na mapie ziemie przyłączone do państwa polskiego;
- wyjaśnia, dlaczego potomni nazwali Kazimierza Wielkim;
- wyjaśnia powiedzenie, że Kazimierz zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną;
- wymienia najważniejsze reformy wprowadzone przez króla;
- wyjaśnia znaczenie utworzenia Akademii Krakowskiej;
- opisuje wygląd średniowiecznego zamku;
- wskazuje najważniejsze dokonania Jadwigi i Władysława Jagiełły;
- wskazuje na mapie państwo zakonu krzyżackiego oraz obszar Wielkiego Księstwa Litewskiego;
- wyjaśnia przyczyny zawarcia unii między Polską a Wielkim Księstwem Litewskim i jej konsekwencje;
- opisuje bitwę pod Grunwaldem;
- wyjaśnia, dlaczego Zawisza Czarny stał się wzorem do naśladowania dla polskich rycerzy;
- przedstawia obyczajowość rycerską;
- charakteryzuje uzbrojenie rycerza;
- przedstawia dokonania Mikołaja Kopernika.

Rozdział III: Wojny i upadek Rzeczypospolitej

Uczeń:

- wyjaśnia, w jaki sposób wyłaniano króla po wygaśnięciu dynastii Jagiellonów;
- charakteryzuje „złotą wolność szlachecką”;
- wyjaśnia, dlaczego Jan Zamojski został uznany za męża stanu;
- wyjaśnia, dlaczego Jan Zamojski przywiązywał dużą wagę do edukacji;
- dokonuje oceny dokonania przeora Augustyna Kordeckiego, Stefana Czarnieckiego i Jana III Sobieskiego;

- wskazuje największe polskie sukcesy militarne w 2. poł. XVII w.;
- charakteryzuje postać i dokonania Tadeusza Kościuszki;
- wyjaśnia znaczenie Konstytucji 3 maja;
- wyjaśnia, dlaczego Polacy zdecydowali się walczyć u boku Napoleona;
- zna dokonania Jana Henryka Dąbrowskiego;
- charakteryzuje Legiony Polskie we Włoszech;
- zna tekst Mazurka Dąbrowskiego i jego autora;
- wyjaśnia, jakie były przyczyny wybuchu powstania styczniowego;
- zna dokonania Romualda Traugutta;
- opisuje funkcjonowanie państwa powstańczego;
- przedstawia dokonania Marii Skłodowskiej-Curie.

Rozdział IV: Ku współczesnej Polsce

Uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego podczas I wojny światowej pojawiła się szansa na odzyskanie niepodległości przez Polskę;
- wykazuje wkład Polaków w odzyskanie niepodległości i rolę Legionów Polskich;
- wykazuje rolę Józefa Piłsudskiego w utworzeniu II Rzeczypospolitej;
- uzasadnia znaczenie bitwy pod Warszawą;
- charakteryzuje trudności, z jakimi zmierzyli się Polacy, budując II Rzeczpospolitą;
- przedstawia wkład Eugeniusza Kwiatkowskiego w rozwój gospodarczy II Rzeczypospolitej;
- wyjaśnia, dlaczego Gdynia stała się polskim „oknem na świat”;
- charakteryzuje sytuację społeczeństwa polskiego pod okupacją niemiecką;
- wyjaśnia, jakie zadania realizowało Polskie Państwo Podziemne;
- na przykładzie akcji pod Arsenalem wyjaśnia, na czym polegała działalność Szarych Szeregów;
- przedstawia zasługi Zośki, Alka i Rudego;
- podaje przykłady różnych sposobów walki z okupantami;
- opisuje politykę nazistów wobec ludności żydowskiej;
- charakteryzuje politykę komunistów wobec polskiego podziemia niepodległościowego;
- ocenia postawę Witolda Pileckiego, Danuty Siedzikówny;
- przedstawia rolę Kościoła w czasach komunizmu;
- wyjaśnia znaczenie Jana Pawła II w walce społeczeństwa polskiego o wolność;
- opisuje tło powstania NSZZ „Solidarność” oraz przedstawia główne żądania strajkujących;
- wymienia czołowych przywódców opozycyjnego ruchu robotniczego;
- opisuje skutki wprowadzenia stanu wojennego;
- przedstawia, w jakich okolicznościach Polska odzyskała suwerenność.

Różnicowanie wymagań na poszczególne oceny:

Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
konieczne i podstawowe		rozszerzające , dopełniające, wykraczające		
Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń: zapamiętuje istotne informacje z lekcji określone każdorazowo w celach -wykazuje się znajomością elementarnej wiedzy, wyjaśnia znaczenie podstawowych terminów historycznych, dokonuje opisów przeszłości i porównuje ją z teraźniejszością.	Uczeń: rozumie (opisuje) wyjaśnia, streszcza, rozróżnia) istotne informacje z lekcji określone każdorazowo w celach, posiada podstawową wiedzę faktograficzną, czyta teksty ze zrozumieniem, dostrzega związki teraźniejszości z przeszłością, dokonuje oceny zdarzenia, porównuje, określa, w którym wieku doszło do danego zdarzenia, porządkuje wydarzenia w kolejności chronologicznej, odczytuje daty wydarzenia z osi czasu;	Uczeń: stosuje zdobytą wiedzę w typowych sytuacjach: rozwiązuje, porównuje klasyfikuje, wybiera właściwe rozwiązania, charakteryzuje z wykorzystaniem wiedzy wyniesionej z lekcji, wykazuje się aktywnością na lekcjach, wyrażać własną opinię, dostrzega ciągłość rozwoju kulturalnego i cywilizacyjnego, integruje wiedzę uzyskaną z różnych źródeł, samodzielnie poszukuje informacji, umiejętnie posługuje się mapą, odczytuje wiadomości z wykresów i tabel;	Uczeń: stosuje wiadomości w sytuacjach problemowych: dowodzi, ocenia, przewiduje wykrywa, wnioskuje, wykazuje się nie tylko dużą wiedzą, lecz także zrozumieniem procesów historycznych, ujmuje treści historyczne w związku przyczynowo-skutkowe, krytycznie odnosi się do wydarzeń z przeszłości oraz porównuje epoki i okresy.	Uczeń: prezentuje wiedzę i umiejętności określoną przez nauczyciela w celach kształcenia , samodzielnie stosuje wiedzę w sytuacjach problemowych, wykazuje się rozległą wiedzę historyczną, świadcząca o uzdolnieniach humanistycznych, ponadto wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem.